

Protokoll fört vid enskild föredragning

Näringsavdelningen
Skogsbruksbyrån II, N4a

Beslutande
Minister
Jesper Josefsson

Föredragande
Jaktförvaltare
Robin Juslin

Justerat
Omedelbart

Nr 1

Riktlinjer för skyddsjakt på storskarv år 2024.

ÅLR 2024/2304

Beslut

Beslöts fastställa riktlinjer enligt **bilaga 1, N4a24E01**.

Nr 2

Riktlinjer för skyddsjakt på gråsäl år 2024.

ÅLR 2024/2305

Beslut

Beslöts fastställa riktlinjer enligt **bilaga 2, N4a24E01**.

Nr 3

Ändring av jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland.

ÅLR 2024/2315

Utdrag 43 N4a

Beslut

Beslöts överföra ärendet "Förslag till ändring av jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland" enligt **bilaga 3, N4a24E01** till lagberedningen för vidare åtgärder.

Riktlinjer för skydds jakt på storskarv år 2024

För att förhindra allvarlig skada på fiske, vatten och skog förorsakade av storskarv samt underarten mellanskarv, hädanefter kallade skarv, är skydds jakt på skarv i enlighet med dessa riktlinjer tillåten under perioden 2.4–31.12.2024. Avskjutningskvoten är maximalt 3000 (tre tusen) skarvar för hela landskapet. Skydds jakten förutsätter att det inte finns någon annan lämplig lösning än jakt och att upprätthållandet av artens bevarandestatus inte försvåras. Antalet fällda skarvar skall utan dröjsmål rapporteras i jaktportalen eller på annat föreskrivet sätt. Landskapsregeringen kan avlysa jakten då det totala antalet rapporterade skarvar uppgår till 3000 stycken eller om det annars finns särskilda skäl.

Villkor för skydds jakten

Med stöd av 28 § 3) jaktlagen för landskapet Åland (1985:31) ändrad genom (2011/81) har landskapsregeringen beslutat att skydds jakt på skarv får bedrivas på eget initiativ enligt följande:

- Skydds jakten får bedrivas, i syfte att förhindra allvarlig skada för fiske, där tillståndsinnehavaren kan påvisa jakträtt och ett skyddsbehov.
- Jägaren skall inneha åländskt jaktkort, ha jakträtt på område där jakt bedrivs samt i övrigt följa jaktlagen för landskapet Åland (1985:31).
- Jakt från stillaliggande båt är tillåten. Efterföljs jakt eller jakt från båt i rörelse är inte tillåten förutom vid avlivning av skadskjuten fågel.
- Jägaren är redovisnings skyldig för resultatet av skydds jakten.
- Skjutvapen får användas i enlighet med landskapsförordningen om jakt (ÅFS 2006:70), dvs. samma vapentyper som vid jakt på t ex sjöfågel. Förbjudna är fångstmetoder i enlighet med § 47 jaktlagen för landskapet Åland (1985:31) samt EU:s fågeldirektivs artikel 8.1.
- Vid jakten ska kommissionens förordning (EU) 2021/57 av den 25 januari 2021 om begränsning av bly i hagelammunition i eller kring våtmarker beaktas.
- Detta beslut kan helt eller delvis och med omedelbar verkan återkallas av landskapsregeringen om situationen för skarven kräver det, om kriterierna för jakten inte följs, eller om det annars finns särskilda skäl.
- Landskapsregeringen kan avlysa jakten då det totala antalet rapporterade skarvar uppnått den fastställda kvoten. Information om återstående kvot och avlysning av jakten publiceras på landskapsregeringens hemsida, www.regeringen.ax/miljo-natur/jakt-viltvard/jakttillstand och på jaktportalen. Det är jägarens skyldighet att hålla sig informerad om huruvida jakten har avlysts.
- Under tiden 2.4 – 31.7 får skydds jakten endast bedrivas inom 300 meter från, en registrerad yrkes fiskares, fiskeredskap så som nät, ryssjor, fällor. Dessutom får jakt ske inom 300 meter från prägling- och odlingskassar samt övriga skydds objekt av personer med jakträtt på området. Övriga skydds objekt kan t ex. vara skydds jakt inom i enlighet med 27 § i fiskelagen för landskapet Åland (1956:39) inrättade fredningsområden för fisk eller i anslutning till att sättfisk släppts. Under samma period är jakt inte tillåtet närmare än 300 meter från skarvkolonier/häcknings skär på grund av etiska

skäl, men även på grund av ett sådant förfarande kan få oönskad expansion av skarvens utbredning. Under denna period är jakt med användande av lockbulvaner inte tillåten.

- Under tiden 1.8 – 31.12 är jakt med användande av lockbulvaner tillåten.

Tillvaratagning av fälld skarv

Ätligt vilt som fällts under jakt skall i enlighet med 53 § jaktlagen för landskapet Åland (1985:31) tillvaratas och användas. Landskapsregeringen vill särskilt belysa att skarv är en ätbar fågel och skall i möjligaste mån användas och tillvaratas som en sådan. Landskapsregeringen vill dock uppmärksamgöra på att det vid provtagningar på skarv fällda på Åland har visat sig finnas något höga värden av tungmetallerna kadmium, bly och kvicksilver i lever och njurar. Dessa organ rekommenderas därmed inte till föda. Halterna i skarvens kött har inte mätts men värdena antas ligga betydligt lägre än i lever och njure och köttet kan enligt livsmedelsverket konsumeras i måttliga mängder.

I enlighet med Artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar får storskarv inte hållas till salu.

Redovisning

Tillståndsinnehavare är redovisningsskyldiga till landskapsregeringen. Rapportering av fälld skarv skall ske utan dröjsmål (dock senast kl. 23.00 samma dygn som fågeln fällts) till landskapsregeringens jaktportal (jakt.regeringen.ax), på telefonnummer 018-25 322 (telefonsvarare) eller via annat i enlighet med på landskapsregeringens hemsida föreskrivet sätt.

Under kontorstid går det även bra att direkt kontakta jaktförvaltningen på telefonnummer 018-25 000.

Vid telefonrapporteringen skall följande uppgifter redovisas:

1. Namn och jägarnummer
2. Telefonnummer
3. Datum, klockslag och plats där skydds jakt bedrevs
4. Antalet skarvar som fälldes.

Uppgifter om skarven

Andra lämpliga lösningar än skydds jakt

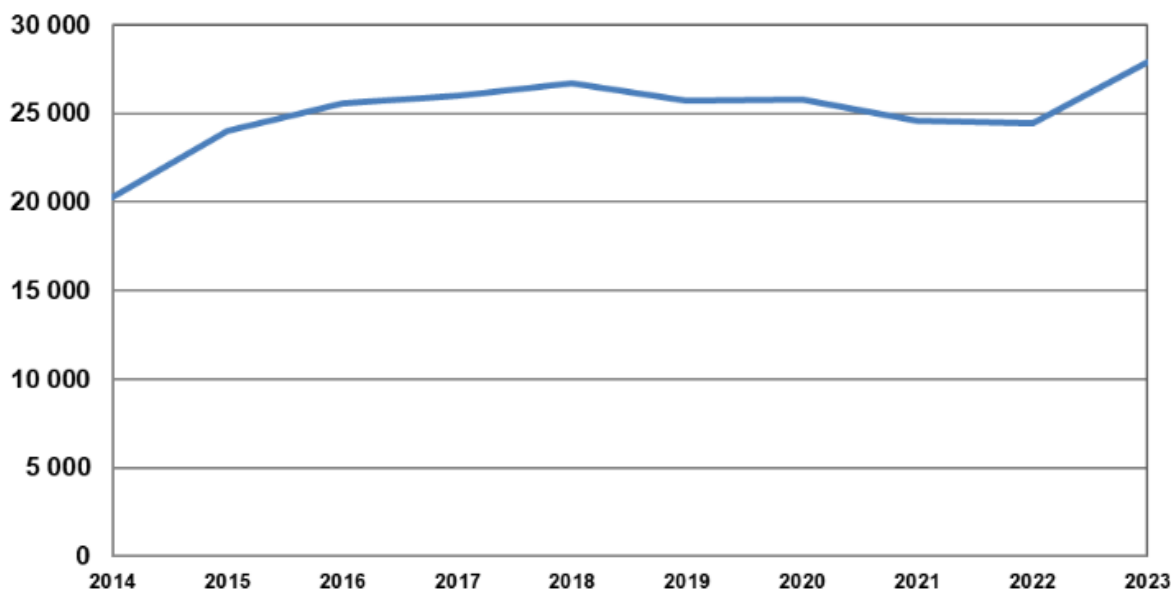
Det åländska fisket bedrivs i huvudsak med bottengarn på relativt grunt vatten. Dessa nät är lätta för skarvarna att vittja, vilket medfört stora problem för yrkesfiskarna. Problemen är främst skador på fisk och redskap, uppäten fisk samt att fisken skräms från fiskeplatserna.

Alternativa tekniska skyddsmetoder saknas i dagsläget för dessa fiskeredskap. Denna uppfattning delas med svenska myndigheter vilka har en flerårig erfarenhet av skarvproblemet. Landskapsregeringen konstaterade

år 2003 i "Handlingsplan för hantering av skarvbeståndet i landskapet"¹ att skarven vid den tidpunkten inte förorsakade någon allvarlig skada för yrkesfisket. I handlingsplanen konstaterades dock att om skarvpopulationen visar tendens till en mycket snabb ökning i kombination med att det uppstår problem i samband med yrkesfiske, kan skydds jakt övervägas. Skadebilden orsakas också till stor del av skarvarnas direkta predation på fiskbestånden och mot denna påverkan saknas alternativa lösningar än skydds jakt med syfte att orsaka störning i områden där skarvarna förekommer.

Skarvpopulationens utveckling

Skarvpopulationen ökade sedan mycket snabbt. Vid tidpunkten då handlingsplanen författades uppgick det finska häckningsbeståndet till cirka 1 400 häckande par och i dagsläget är antalet häckande par i Finland 27 920². Stammens ökning har dock avtagit och beståndet har i stort sett varit stabilt sedan 2015.

Uppgifter om antalet häckande par i Finland. Källa: Finlands miljöcentral³

Med beaktande av att skarvarna börjar häcka när de är 2-3 år gamla samt att de i genomsnitt får 1-3 ungar per häckande par⁴, är sommarpopulationen avsevärt högre än antalet häckande par. Vid uppskattningar av det totala antalet fåglar i sommarpopulation används en omräkningsfaktor av 4,7–5,2 individer per par⁵, vilket innebär att det häckande beståndet i Finland skulle motsvara omkring 140 000 fåglar efter häckningen. De senaste åren har dock havsörnen haft stor betydelse för skarvens häckningsresultat varför sommarpopulationen kan ha varit något lägre⁶. Åland ligger dock mitt i utbredningsområdet omkring

¹ Handlingsplan för hantering av skarvbeståndet i landskapet, åländsk utredningsserie 2003:1

² Uppgifter från Finlands miljöcentral, 2023. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70007263/storskarvsbestandet-i-finland-okade-med-over-tio-procent-efter-fyra-ar-av-tillbakagang?publisherId=69819243&lang=sv>

³ Uppgifter från Finlands miljöcentral, 2023. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70007263/storskarvsbestandet-i-finland-okade-med-over-tio-procent-efter-fyra-ar-av-tillbakagang?publisherId=69819243&lang=sv>

⁴ Förvaltningsplan för mellanskarv och storskarv, Rapport nr 5261, Naturvårdsverket, Sverige.

⁵ Förvaltningsplan för mellanskarv och storskarv, Rapport nr 5261, Naturvårdsverket, Sverige.

⁶ Bregnballe, T., Tofft, J., Kotzerka, J., Lehtikoinen, A., Rusanen, P., Herrmann, C., Krone, O., Engström, H., Rattiste, K., Reich, J., & Kouzov, S.A. "Occurrence and Behaviour of White-Tailed Eagles *Haliaeetus albicilla* in Great Cormorant *Phalacrocorax Carbo Sinensis* Colonies in Countries around the Baltic Sea," *Ardea* 109(3), 565-582, (1 July 2022).

Östersjön och en stor del av de finska och svenska populationerna befinner sig därför här under delar av året. För Ålands del är det inte häckningsbeståndet som för närvarande utgör problem för fiskerinäringen, utan de fåglar som uppehåller sig här på födosök. Troligen är det till största del ungfåglar, fåglar som har häckat klart eller avstått från häckning. Återfynd av ringmärkta skarvar visar att årsungar av skarv från kolonier i både Finland och Sverige befinner sig i åländska vatten redan från början av augusti. Skarvbeståndet i Finland har efter den starka uppgången legat på en stabil nivå de senaste åren varför en maxkvot om 3000 skarvar därför inte bedöms påverka skarvens beståndsutveckling.

Häckningsantal

Häckningsförsök av skarv har i allmänhet misslyckats och de senaste åren har inga häckningar påträffats på Åland. Havsörn kan försämra eller förhindra skarvens häckning⁷ och det är troligtvis på grund av Ålands täta havsörnsbestånd som skarvarna inte lyckas fullfölja häckningsförsök och överger tilltänkta häckningsplatser. Under sommaren 2022 upptäcktes dock en olaglig störning av ett häckningsförsök i Finström.⁸

Skador på fiske förorsakade av skarv

Två av de mest betydelsefulla fiskarterna för det småskaliga yrkes- och binäringsfisket på Åland är abborre och gös⁹. En undersökning från Skärgårdshavet visade att skarvens predation hade potential att påverka fångsterna av dessa arter och därmed lönsamheten i fisket. Undersökningen visade att gösen och abborren utgjorde mellan 0,04 – 10 % och 21 – 43 % respektive av skarvens föda¹⁰. Också i andra studier har man konstaterat att abborren är mest sårbar för skarvens predation¹¹. För abborrfiskets del har påverkan bedömts vara en försämrad fångst i storleksordningen 13 – 34 %¹². I en omfattande litteraturstudie av publicerad forskning om skarvens påverkan på fisk och fiske, drogs slutsatsen att skarven generellt har en negativ effekt på fiskbestånden och att åtgärder för att minska skarvarnas predation generellt har en positiv effekt¹³.

Det är den extremt snabba populationsökningen som är grunden till dagens skadesituation. År 2003, då handlingsplanen för hantering av skarvbeståndet i landskapet togs fram, fanns i princip inte några skador av skarv. Problemet är att en stor del av påverkan är svår att verifiera då skadorna är dolda i form av bortskrämda och uppätta fiskar. Det torde dock stå utom alla tvivel att skarven hotar återväxten hos ekonomiskt viktiga fiskbestånd och att skadan är att betrakta som allvarlig.

⁷ Bregnballe, T., Tofft, J., Kotzerka, J., Lehikoinen, A., Rusanen, P., Herrmann, C., Krone, O., Engström, H., Rattiste, K., Reich, J., & Kouzov, S.A. "Occurrence and Behaviour of White-Tailed Eagles *Haliaeetus albicilla* in Great Cormorant *Phalacrocorax Carbo Sinensis* Colonies in Countries around the Baltic Sea," *Ardea* 109(3), 565-582, (1 July 2022).

⁸ [https://www.syke.fi/sv-FI/Aktuellt/Endast_regionala_forandringar_i_Finlands\(63651\)](https://www.syke.fi/sv-FI/Aktuellt/Endast_regionala_forandringar_i_Finlands(63651))

⁹ ÅSUB. 2018. Fiskets avkastning 2004–2018.

¹⁰ Salmi, A.J., Auvinen, H., Raitaniemi, J., Kurkilahti, M., Lilja, J. & Maikola, R. 2015. Perch (*Perca fluviatilis*) and pikeperch (*Sander lucioperca*) in the diet of the great cormorant (*Phalacrocorax carbo*) and effects on catches in the Archipelago Sea, Southwest coast of Finland. *Fisheries Research* 164:26-34

¹¹ Östman, Ö., Bergenius, M., Boström, M.K. & Lunneryd, S-G. 2012. Do cormorant colonies affect local fish communities in the Baltic Sea? *Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences* 69(6): 1047-1055

¹² Östman, Ö., Boström M.K., Bergström, U., Andersson, J. & Lunneryd, S-G. 2013. Estimating Competition between Wildlife and Humans – A Case of Cormorants and Coastal Fisheries in the Baltic Sea. *PLoS ONE* 8(12): e83763. doi:10.1371/journal.pone.0083763

¹³ Ovegård, Maria (2017). The interactions between cormorants and wild fish populations. Diss. (sammanfattning/summary) Uppsala : Sveriges lantbruksuniversitet, Acta Universitatis agriculturae Sueciae, 1652-6880 ; 2017:12

Maginnehåll från en skuten skarv, 9 st. abborrar (*Perca fluviatilis*).
Åland, oktober 2009.

På Åland satsas stora resurser på fiskevårdande åtgärder. Under våren och hösten sätts årligen ca 2,5 miljoner fisk och fiskyngel ut i havet. En tid efter utsättningen kan dessa fiskar uppehålla sig inom ett mycket begränsat område och utgör således lätta byten för skarvarna.

Avlysning av jakten

Eftersom skarven är en art som är väl belyst över hela Europa så följer landskapsregeringen med utvecklingen hos arten i form av numerär och status. Skulle något oväntat uppstå eller om skarven skulle minska kraftigt och behöva ett strängare skydd för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus kan landskapsregeringen stoppa skyddsjakten. Arten har ökat kraftigt under 2000-talet och har en mycket gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att den skydds jakt som bedrivs på Åland inte på något sätt äventyrar populationen.

Riktlinjer för skydds jakt på gråsäl år 2024

För att minska skador förorsakade av säl för fiskerinäringen är skydds jakt på gråsäl i enlighet med dessa riktlinjer tillåten under perioden 15.4.2024-31.1.2025. Avskjutningskvoten är totalt 500 (femhundra) gråsäl för hela landskapet. Rapporteringen av fällda gråsäl ska utan dröjsmål rapporteras i jaktportalen eller på annat föreskrivet sätt. Landskapsregeringen kan avlysa jakten då det totala antalet rapporterade sälar uppgår till 500 stycken.

Skydds jakt på gråsäl

Med stöd av 28 och 29 §§ jaktlagen för landskapet Åland (ÅFS 1985:31) har landskapsregeringen beslutat att skydds jakt på gråsäl får bedrivas på eget initiativ enligt följande:

- Jägaren ska inneha åländskt jaktkort, ha jakträtt på område där jakt bedrivs samt i övrigt följa jaktlagen.
- Vid skydds jakt på gråsäl ska ammunition som uppfyller kraven i 6 § 2 mom. 2) jaktförordningen för landskapet Åland (2020/116) användas. Förbjudna fångstmetoder, i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG bilaga 6 a, skall iakttas.
- Jakt från båt är inte tillåten förutom vid avlivning av skadskjuten gråsäl eller vid jakt från stillaliggande båt inom 300 meter från en registrerad yrkesfiskares fiskeredskap.
- Jakt inom sälskyddsområdet vid Karlbyådarna samt inom områdena Ytterstberg och Märkets fyrland, enligt de gränser som anges i Natura 2000-nätverket, är förbjudet året runt.
- Skydds jakten kan stoppas med omedelbar verkan om situationen för gråsälen kräver det eller om kriterierna för jakten inte följs.
- Jakten bör i första hand inriktas till områden där skador av gråsäl förekommer.
- Från avlivade gråsäl kan prover för forskningsändamål tas. Enheten för jakt- och viltvård förmedlar vid behov naturresursinstitutets material och blanketter för provtagningen.

Tillvaratagning av fälld gråsäl

Ätligt vilt som fällts under jakt ska i enlighet med 53 § jaktlagen tillvaratas och användas. Landskapsregeringen tillhandahåller informationsmaterial om säljakt och tillvaratagande. Observera att handel med sälprodukter är förbjuden enligt europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1775 av den 6 oktober 2015.

Redovisning

Rapportering av fälld/påskjuten gråsäl ska ske utan dröjsmål, dock senast klockan 23.00 samma dygn som säl fällts, till landskapsregeringens jaktportal (jakt.regeringen.ax), på telefonnummer 018-25322 (telefonsvarare) eller annat i enlighet med på landskapsregeringens hemsida föreskrivet sätt. Under kontorstid går det även bra att direkt kontakta jaktförvaltningen på telefonnummer 018-25000.

Vid rapporteringen ska följande uppgifter redovisas:

1. Namn och jägarnummer
2. Telefonnummer
3. Datum, klockslag och plats där sälen/sälarna sköts
4. Antalet sälar som fälldes.

Till Ålands lagting

Rubrik

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget antar en landskapslag om ändring av jaktlagen för landskapet Åland.

Enligt förslaget skulle jakten på vitsvanshjort regleras genom tillstånd och krav på en viss sammanhängande areal, dock inte genom licenser som reglerar avskjutningen. Samtidigt skulle rådjursjakten förändras så att jakten även i fortsättningen bedrivs inom ramen för ett tillstånd med krav på sammanhängande areal, men de jaktlagsvisa licenserna tas bort.

Samtidigt införs en ny paragraf som reglerar sammanslutningars rätt att söka ändring i beslut om undantag från fredning som fattas med stöd av jaktlagen.

Avsikten är att den föreslagna lagen skulle träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL	
Huvudsakligt innehåll	1
Allmän motivering	3
1. Bakgrund	3
1.1 Rubrik C	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Detaljmotivering	5
1. Ändring av	5
Lagtext	9
L A N D S K A P S L A G om	9

Allmän motivering

1. Bakgrund

I jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland, nedan kallad jaktlagen, finns bestämmelser som reglerar hur och på vilka villkor jakt får utövas. Jakten på vitsvanshjort regleras idag endast genom en jakttid som fastställts utgående från artens biologiska förutsättningar, på samma sätt som till exempel jakten på hare eller fågel. Ursprungligen härstammar vitsvanshjorten från Nordamerika och togs till Finland på 1930-talet i form av en gåva från emigrerade finländare. Stammen har spridit sig till stora delar av Finland och idag fälls omkring 60.000 vitsvanshjortar årligen. På 1970-talet gjordes de första observationerna i landskapet och beslutsfattarna tog då ställning till vitsvanshjortens etablering på Åland genom att införa jakttid året runt. Det var främst på grund av en rädsla för skador på odlingar och en misstanke om att den kunde bära på sjukdomar som etableringen skulle förhindras. 1979 fälldes också den första vitsvanshjorten i landskapet på Kumlinge. Även om jakttiden troligtvis försvårade spridningen, förhindrades den inte och 2003 bedömdes vitsvanshjorten så etablerad att en relativt begränsad jakttid infördes. Jakttiden blev den samma som för älg, 15 oktober – 20 december. Under åren som följde kom också många jaktvårdsföreningar överens om att freda vitsvanshjorten inom verksamhetsområdet för att inte försvåra etableringen av en fast stam. Den senaste ändringen som genomfördes var att jakttiden förlängdes år 2020 med ungefär tre månader för att förbättra möjligheterna att förvalta den ökande stammen i skärgården. Den nya jakttiden fastställdes till 1 september – 31 januari.

I takt med att vitsvanshjorten sprider sig i landskapet medför det vissa utmaningar då vitsvanshjorten är det enda hjortdjuret som inte kräver en organiserad förvaltning, till skillnad från rådjur och älg som endast får jagas med stöd av tillstånd. Jakten på rådjur och älg har pågått i stora drag på samma sätt sedan 70-talet och de lokala jaktlagen har utformats som en följd av regelverket. Grundtanken med regleringarna, som i första hand består av att jaktlagen är tvungna att ha jakträtt på sammanhängande områden av en viss storlek, är att en fungerande, hållbar och effektiv förvaltning kräver samarbete över större områden. Den oreglerade jakten på vitsvanshjort har svårt att hitta sin plats i detta system vilket har lett till konflikter som i första hand försvårar jakten på vitsvanshjort, men även försvårar förvaltningen av de övriga hjortdjuren eftersom konflikterna ofta leder till att samarbeten kring den övriga hjortdjursförvaltningen spölieras. En effektiv förvaltning av hjortdjuren som beaktar och balanserar konkurrensen mellan arterna, hjortdjurens ekologiska effekter och skador förorsakade av hjortdjuren förutsätter att gemensamma målsättningar sätts för större områden och att målen uppnås genom samarbete. För att jakten ska kunna bedrivas effektivt förutsätts också att sammanhängande jakträtt erhålls över större områden. Om den jakträttsliga strukturen splittras skulle det försvåra den långsiktiga förvaltningen synnerligen mycket. Det är viktigt att poängtera att detta gäller oberoende av hur man ställer sig till vitsvanshjortens

etablering. Detta lagförslag tar inte ställning till huruvida det är önskvärt att vitsvanshjorten sprider sig i landskapet, men oberoende vilken inställning och vilka mål man har, kommer det att krävas samarbete över större områden för att nå dem. Ett tydligt exempel på detta är mårddunden, som är en invasiv art som började etablera sig i landskapet på 1970-talet. Den första mårddunden påträffades i Eckerö år 1975 och trots att mårddunden redan år 1979 förklarades fredlös, vilket innebar att jakt fick bedrivas året runt, jakt går att bedriva på många olika sätt som till exempel med fälla, hund och som vakjakt, och att det har betalats skottpeng, ökade bara populationen. Det var först när jaktvårdsföreningarna i samband med arbetet med förvaltningsplanen för ejderstammen på Åland¹ började arbeta systematiskt och samarbeta kring mårddundsjakten över större områden som de första tydliga exemplen på att mårddundsstammen lokalt började minska observerades.

Att förvaltningen av vitsvanshjort blir kontrollerad genom tillstånd och krav på rapportering kommer också att underlätta förvaltningen eftersom det i dagsläget är mycket svårt att veta hur många vitsvanshjortar som fälls årligen, var de tätaste stammarna finns och hur stammen utvecklas. Detta är grundläggande kunskap och utan den blir det omöjligt för landskapsregeringen att ha en uppdaterad bild av situationen och komma med förvaltningsrekommendationer. I en situation där stammarna har växt sig för stora blir det även svårt för de lokala jägarna att jobba med målsättningar i förvaltningen om det inte finns något etablerat samarbete och gemensam insamling av statistik.

I samband med detta lagstiftningsarbete har ändamålsenligheten kring systemet för den övriga hjortdjursjakten setts över. Det bedöms att det nuvarande systemet där tillstånd till jakt på rådjur ska specificera det antal djur som får fällas är oändamålsenligt, då antalet djur i tillståndet aldrig har behövts användas för att begränsa avskjutningen. Eftersom lagen kräver att sökandena ska inneha jakträtt på ett sammanhängande område om minst 150 hektar innebär det redan att tillståndsinnehavare förvaltar jakten på ett så stort område att de kan avgöra bäst själva hur många rådjur som är lämpligt att fälla. Arealgränsen är därför den mest ändamålsenliga regleringen för jakten på rådjur och den föreslås vara kvar oförändrad.

Ett krav på skjutprov vid gemensamhetsjakt på klövvilt införs eftersom denna jakt bedrivs på motsvarande sätt som älgjakt med avseende på säkerhetsaspekter, vapenhantering och jaktsituationer, varför det är motiverat att utvidga kravet på avlagt skjutprov även för denna

¹ Enheten för jakt- och viltvård. 2017. Åtgärdsplan för ejderstammen på Åland. Ålands landskapsregering. https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/atgardsplan_for_ejderstammen_pa_aland.pdf

jakt. Även varselfärger skulle bli obligatoriska vid gemensamhetsjakt på klövvilt.

Eftersom bestämmelserna kring klövviltsjakt förnyas föreskrivs också att jaktledansvar ska gälla även vid jakt på rådjur och vitsvanshjort. Det formella ansvaret tonas dock ner något för att förtydliga att det huvudsakliga ansvaret alltid ligger på den enskilda jägaren, men att jaktledaren har viss skyldighet att informera samt vissa befogenheter att t.ex. förbjuda en person att delta i jakten.

En ny paragraf införs som reglerar sammanslutningars rätt att söka ändring i beslut om undantag från fredning som fattas med stöd av jaktlagen. Samtidigt genomförs ett antal administrativa ändringar och moderniseringar. Se detaljmotiveringarna.

Detaljmotivering

1. Ändring av jaktlagen för landskapet Åland

1 § Definitioner

I paragrafen införs nödvändiga definitioner för tolkningen av jaktlagen.

31b § Besvär rätt

I samband med landskapsregeringens beslut om skyddsjakt på havsörn på Långskär, ÅLR 2023/3548, aktualiserades frågan om sammanslutningars besvär rätt eftersom BirdLife Finland tillsammans med Finlands naturskyddsförbund besvarade sig mot beslutet. Det hör till landskapets behörighet att i speciallag lagstifta om omfattningen av besvär rätten utöver vad som följer av lagen om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019). Enligt konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen), till vilken Ålands lagting har gett sitt bifall i enlighet med 59 § 2 mom. självstyrelselagen (ÅFS 47:2005), ska parterna till konventionen se till att tillgång till rättslig prövning för handlingar och underlåtenheter (vilket innefattar beslut) finns för den allmänhet som uppfyller krav i nationell lagstiftning. I rikets jaktlagstiftning (FFS 1993/615) stadgar 90 § att det är lokala eller regionala registrerade sammanslutningar vars syfte är att främja natur- eller miljöskydd som har besvär rätt i ärenden som gäller undantag från fredningsbestämmelser. Genom denna ändring införs motsvarande bestämmelser även i den åländska jaktlagstiftningen, med tillägget att det även gäller sammanslutningar vars syfte är att främja viltvård. Även förtydliganden att besvär ska inlämnas inom 30 dagar från beslutsdatum och att beslut får verkställas trots ändringssökande införs. Motsvarande bestämmelse finns i 31 § i rikets viltförvaltningslag (FFS 158/2011)

32 § Jakt på rådjur och vitsvanshjort.

I dagsläget specificerar paragrafen att det i ett tillstånd till jakt på rådjur ska anges det antal vuxna djur som får fällas och att tillstånd att fälla vuxet djur alltid innebär att i stället fälla två killingar. Dessa skrivelser stryks med

motiveringen att det inte är ändamålsenligt att landskapsregeringen ska ange det maximala antal djur som får fällas eftersom det är personerna i jaktlaget själva som har bäst möjlighet att bedöma vad som är en lämplig avskjutning för området. Arealgränsen på 150 hektar sammanhängande jaktområde utgör redan i sig en lämplig reglering eftersom det uppmuntrar till samarbete över större områden. Föresättningsvis krävs dock att tillståndsinnehavaren rapporterar antalet fällda djur och andra relevanta uppgifter om de fällda djuren årligen, senast 15 dagar efter varje avslutad jaktsäsong.

Samtidigt fogas vitsvanshjort att omfattas av skrivningarna i paragrafen, så att jakten på vitsvanshjort regleras på samma sätt som jakten på rådjur, med ett krav på en sammanhängande areal på minst 150 hektar men i övrigt inga regleringar på antal djur, utan endast krav på årlig rapportering av jaktresultatet.

Tillståndens giltighetstid är föresättningsvis tre år. Tre år är en lämplig tillståndperiod med tanke på hjortdjursstammarnas utveckling och att gemensamma målsättningar kan uppdateras mot ny information med viss regelbundenhet. Genom att tillståndsavgiften finansierar kostnader i hjortdjursförvaltningen och hjortdjurskadorna är också tre år en lämplig period då en längre tillståndperiod annars skulle kräva en högre avgift och bli budgetmässigt mer svårhanterlig.

I paragrafen införs ett moment om landskapsregeringens rätt att fastställa vissa villkor angående de fällda djurens ålder, kön eller hur landskapsregeringen bedömer ett jaktområdes sammanhängande karaktär eller lämplighet för jakt.

Samtidigt införs ett moment om att landskapsregeringen kan upphäva tillstånd om rapportering av fällda djur eller kompletteringar som är en förutsättning för att tillstånd ska kunna beviljas inte inkommer inom utsatt tid.

33 b § Jaktvårdsföreningens beslut om jakt på älg

I paragrafen införs ett nytt moment om landskapsregeringens rätt att fastställa vissa villkor angående jakten som jaktvårdsföreningens styrelse ska beakta i tillstånden till jakträttsområdena. Det är nödvändigt att landskapsregeringen ska kunna fastställa långsiktiga riktlinjer för älgstammens utveckling som jaktvårdsföreningarna ska beakta i deras tillståndsgivning.

34 § Licensavgifter

Inkomster från hjortdjursförvaltningen (tillståndsavgifter och licenser) utnyttjas till att ersätta skador i jord- och skogsbruk, stöda arbete som förebygger skador av hjortdjur, vetenskapliga ändamål eller jaktvårdsföreningarnas förvaltningsavgifter som rör hjortdjur. Eftersom licensavgift inte längre uppbärs för individuella rådjur ändras paragrafen. I stället för avgift för individuella rådjurslicenser införs möjligheten att ta ut en hjortdjursavgift som tas ut per innehavare av tillstånd till jakt på rådjur eller vitsvanshjort. Denna funktion har hittills fyllts av ansökningsavgiften för ett rådjursjakttillstånd, men eftersom ansökningsavgiften ska fastställas för att täcka kostnader knutna till handläggningen av tillstånden behöver detta förhållande ändras. Ansökningsavgiften ska täcka handläggningen medan hjortdjursavgiften införs för att täcka förvaltningskostnaderna. Samtidigt justeras den maximala storleken på licensavgiften med ändringen i konsumentprisindex för 2005–2022.

35 § *Jaktledaren*

Eftersom jakten på rådjur och vitsvanshjort utvecklas medför också krav på att jakten ska kunna genomföras på ett organiserat och säkert sätt. Därför införs jaktledaransvar, som tidigare endast gällt vid jakt på älg, även för jakt på vitsvanshjort och rådjur. Jaktledarens uppgift är till exempel att planera så att jakten bedrivs inom ramen för de tillstånd och regler som finns för jakten, redovisa avskjutning, informera om skyttar och hundförarens skyldighet att medföra jaktkort och ombesörja att säkerheten och bestämmelserna rörande jakten iaktas. Samtidigt ändras ändå ansvarsfördelningen så individens ansvar lyfts upp och jaktledarens formella ansvar tonas ned något. Det är i slutändan alltid upp till den enskilde jägaren att ansvara för att föreskrifter om jaktvårdsavgift, skjutprov och tillstånd att bära vapen följs, samt att säkerställa att jakten bedrivs på ett säkert sätt.

36 § *Skjutprov och varselfärger*

Eftersom vitsvanshjort nästan uteslutande jagas med kulgevär (undantaget är pilbåge) införs ett krav på att ett skjutprov, motsvarande skjutprovet för jakt på älg, ska ha avlagts även vid jakt på vitsvanshjort som sker i sällskap, så kallad gemensamhetsjakt. Vid denna jakt är det många gånger naturligt att samtidigt jaga även rådjur, varför motsvarande krav skulle ställas vid gemensamhetsjakt med kulgevär på rådjur. Skjutprovet skulle uttryckligen krävas endast vid gemensamhetsjakt och alltså inte till exempel vid vakjakt från torn, då jaktsituationerna skiljer sig åt väsentligt, både med avseende på säkerhetsaspekter och krav på skyttens förmåga, där högre krav kan ställas på en skytt som deltar i jakt som sker i sällskap.

Med motsvarande resonemang införs krav på varselfärger även vid annan klövviltjakt som sker i sällskap. I områden där vitsvanshjorten har etablerats sker jakt på klövvilt i större utsträckning med kulgevär. Redan idag används kulgevär även till viss del vid gemensamhetsjakt på rådjur. Det är lämpligt ur ett säkerhetsperspektiv att kräva att varselfärger används vid all gemensamhetsjakt på klövvilt då det inte finns några negativa aspekter att beakta i och med att klövviltets färgseende skiljer sig från människans på så sätt att varselfärgerna inte uppfattas lika avvikande för dem.

37, 38 och 39 § *Övriga bestämmelser kring jakt på hjortdjur*

Eftersom jakten på vitsvanshjort som en följd av andra ändringar regleras på liknande sätt som jakten på älg och rådjur, ändras dessa paragrafer i tillämpliga delar så de även omfattar vitsvanshjort.

40 § *Anmälning av skadskjutning*

Enligt nuvarande lagstiftning ska skadskjutning av älg anmälas till chefen för polismyndigheten vilken har rätt att begränsa den fortsatta jakten tills eftersöket är utrett. Bestämmelsen är omodern och belastar i onödan polisens resurser varför paragrafen ändras så jaktledare ska anmäla skadeskjutning till landskapsregeringen.

52 § *Innehav av vilt*

Teknisk ändring eftersom paragrafen i sin nuvarande form är inkonsekvent.

54 § *Avgift för avläggande av jägarexamen*

I paragrafen införs en skrivning gällande avgift för avläggande av jägarexamen. Examinator för jägarexamen och kurs i vapenhantering bör kunna ta ut en avgift som kompensation för uppgiften. För detta behövs stöd i lagstiftningen. Den nya kursen i vapenhantering utgör en ny kostnad för avläggande

av jägarexamen. Som kompensation för detta föreslås att personer som avlägger jägarexamen inte behöver betala jaktvårdsavgiften det första jaktåret efter avlagd jägarexamen. Samtidigt förtydligas skrivningarna om vad det innebär att avlägga jägarexamen.

64, 65 och 68 § Påföljdsbestämmelser

I paragraferna om jaktförseelse och jaktbrott jämställs brott mot lagstiftningen gällande jakt på vitsvanshjort med brott mot lagstiftningen om jakt på rådjur och älg eftersom jakten är reglerad på samma sätt. Motsvarande ändring genomförs i 68 §.

69 och 70 § Särskilda bestämmelser

Vitsvanshjort införs i paragraferna för att enhetliga regelverket för rådjur, älg och vitsvanshjort.

Lagtext

Landskapsregeringen föreslår att följande lag antas.

1.

L A N D S K A P S L A G om ändring av jaktlagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

1 § (ändras 1 mom.)

3) klövvilt, älg, rådjur, vitsvanshjort och vildsvin

4) gemensamhetsjakt, ett jakttillfälle där fler än en jägare jagar tillsammans

31 b § (ny paragraf)

I ärenden som gäller beslut enligt 28, 28a, 29, 30, 31a, har en sådan registrerad lokal eller regional sammanslutning vars syfte är att främja viltvård, natur- eller miljöskyddet besvärsrätt. Besvär ska inlämnas inom 30 dagar från beslutets datum.

Ett i 1 mom. avsett beslut får verkställas trots att ändring söks i ärendet. Den myndighet där ändring söks kan dock förbjuda verkställandet av beslutet.

7 kap. Jakt på rådjur, **vitsvanshjort** och älg (kapitelrubrik ändras)

32 § (ändras)

Jakt på rådjur **och vitsvanshjort** får bedrivas endast med tillstånd av landskapsregeringen. Tillståndet, som kan beviljas flera sökande gemensamt, meddelas för visst område för tre år åt gången eller, om skäl därtill föreligger, för en kortare tidsperiod, **dock så att tillstånd aldrig gäller längre än den treårsperiod som landskapsregeringen fastställt i riktlinjer.** Efter utgången av det första jaktåret gäller flerårigt tillstånd endast under förutsättning att det inte skett en väsentlig minskning i jaktområdets storlek.

I flerårigt tillstånd skall anges förutsättningarna för fortsatt giltighet efter utgången av det första jaktåret. **Senast 15 dagar efter varje avslutad jaktsäsong ska tillståndsinnehavare meddela om det antal djur som fällts samt övriga uppgifter om de fällda djuren som landskapsregeringen fastställt i tillståndet. Landskapsregeringen kan upphäva tillståndet om rapportering av fällda djur eller om kompletteringar som är en förutsättning för tillståndets fortsatta giltighet inte inkommer inom utsatt tid.**

Till ansökan skall vara fogad en utredning om att sökanden innehar i 4 eller 6 § avsedd jakträtt på ett sammanhängande markområde som omfattar minst 150 hektar och i övrigt är väl lämpat för jakt eller att han av innehavaren av sådan jakträtt skriftligen fått rätt till jakt på rådjur och/eller vitsvanshjort. Området skall utmärkas på karta i skalan 1:20.000. Om jakten är avsedd att bedrivas på holme eller enbart på sökandens egen mark eller om särskilda skäl annars finns, kan landskapsregeringen dock bevilja tillstånd till **jakt på rådjur och/eller vitsvanshjort** även inom ett område som understiger 150 hektar. Landskapsregeringen beslutar i **riktlinjer** om när ansökan om tillstånd till jakt på **rådjur och vitsvanshjort** skall inges. **Förtydliganden angående bedömningar om ett områdes sammanhängande karaktär, lämplighet för jakt och när särskilda skäl för att beviljas tillstånd på mindre arealer än 150 hektar finns, fastställs i riktlinjer.**

Om sökanden samtidigt ansöker om tillstånd till jakt på rådjur och vitsvanshjort och ansökan gäller samma område tas endast en ansökningsavgift.

Landskapsregeringen fastställer riktlinjer för jakt på rådjur och vitsvanshjort i vilka fastställs villkor eller målsättningar med avseende på de fällda djurens ålder eller kön samt stammarnas utveckling.

33 b § (nytt mom.)

Jaktledaren för varje enskilt jakträttsområde eller område som avses i 33a § 3 mom. skall årligen senast den 1 juni ansöka hos jaktvårdsföreningens styrelse om tillstånd till jakt på älg. Jaktvårdsföreningens styrelse beviljar jakträttsområdet tillstånd att fälla älg inom ramarna för älgvårdsområdets tillståndskvot.

Landskapsregeringen fastställer grundprinciper för jakt på älg vilka fastställer villkor som jaktvårdsföreningens styrelse ska beakta i tillstånden till jakträttsområdena. I grundprinciperna kan föreskrivas villkor angående de fällda älgarnas ålder, kön hur jaktvårdsföreningarna ska bedöma ett områdes sammanhängande karaktär, när ett jakträttsområde ska befrias från

licensavgiften för en fälld älg, när en fälld älg inte ska räknas in i den beviljade kvoten eller målsättningar för älgstammens utveckling.

På ett sammanhängande område som inte uppgår till 2000 hektar kan jaktvårdsföreningens styrelse bevilja en sökande tillstånd att fälla en älg om området är väl lämpat för älgjakt och uppgår till minst 500 hektar.

34 § (ändras)

Landskapsregeringen beslutar årligen om en hjortdjursavgift **som fastställs per fälld älg och per tillstånd till jakt på rådjur och/eller vitsvanshjort, samt om avgiftens storlek och betalningstidpunkt. Avgifterna bestäms för att tillgodose behov enligt 34a § och är** ~~Avgiften bestäms på viltvårdsmässiga grunder per rådjursget, -bock och -kid samt per älgko, -tjur och -kalv varvid avgiften per fällt djur är~~

~~1) högst 12 euro för vuxet rådjur,~~

~~2) högst 8 euro för rådjurskid,~~

1) en årlig avgift för innehavare av tillstånd till jakt på rådjur och/eller vitsvanshjort

~~3-2) högst 175 euro för vuxen älg samt~~

~~4-3) högst 110 euro för älgkalv.~~

Avgift för fälld älg tas endast ut om älgen kunnat tillvaratas som människoföda.

De högsta beloppen per fällt djur i 1 mom. anges för basåret 2022 och skall följa konsumentprisindex för landskapet Åland. Landskapsregeringen justerar senast i juni månad de i 1 mom. angivna beloppen med den konsumentprisindexändring som ägde rum under det omedelbart föregående året, avrundade till närmaste hela euro. Därefter fastställs omedelbart de hjortdjursavgifter som skall tillämpas från och med augusti månad samma år.

35 § (ändras)

Vid jakt på **älg, vitsvanshjort och rådjur** skall finnas en ordinarie jaktledare samt vid behov en eller flera vice jaktledare. En vice jaktledare leder jakten vid den ordinarie jaktledarens frånvaro samt leder jakten i en grupp parallellt med den ordinarie jaktledaren då **jakt** utövas parallellt i flera grupper inom samma jakträttsområde.

Det ankommer på en ordinarie jaktledare att

1) planera jakten så att villkoren i jakttillståndet och **övriga bestämmelser om jakten beaktas,**

2) lämna redovisning till landskapsregeringen över de fällda djuren och betala fastställda avgifter,

3) underrätta jaktvårdsföreningens styrelse om älg fällts med avvikelser från gällande tillståndsvillkor eller om förändringar i jakträtten **på älg, eller landskapsregeringen om förändringar i jakträtten på rådjur eller vitsvanshjort,** ägt rum,

4) informera de skyttar som deltar i jakten om deras skyldighet **att medföra jaktkort, tillstånd att bära vapen, intyg över avlagt skjutskicklighetsprov och att de använder vapen och patroner som uppfyller föreskrivna krav,**

5) informera hundförare om deras skyldighet **att medföra jaktkort,**

6) **ombesörja** att de som deltar i jakten har kännedom om villkoren i tillståndet och om övriga erforderliga bestämmelser rörande jakten,

~~7) meddela dem som deltar i jakten tillräckliga och klara direktiv angående säkerhetsåtgärder samt~~

8) vid gemensamhetsjakt ~~personligen övervaka och vid annan jakt på annat sätt ombesörja och försäkra sig om~~ att säkerheten och bestämmelserna rörande jakten iakttas. ~~Jaktledaren behöver dock inte personligen övervaka jakt som uteslutande sker från jaktsits eller jakt på odlingsområde för undvikande av skada på specialodling.~~

Om den som deltar i **jakten** inte rättar sig efter de direktiv rörande jakten som jaktledaren meddelar kan jaktledaren förbjuda personen i fråga att delta i jakten. Jaktledare har rätt att begära att en person som deltar i jakten ska uppvisa intyg över betald jaktvårdsavgift eller avklarat skjutprov.

Ordinarie jaktledare meddelas till landskapsregeringen i samband med ansökan.

Då en vice jaktledare leder jakten i den ordinarie jaktledarens frånvaro har den vice jaktledaren samma ansvar och befogenheter som den ordinarie jaktledaren. Då en vice jaktledare leder jakten parallellt med den ordinarie jaktledaren gäller för vice jaktledaren bestämmelserna i 2 mom. 1 och 4–8 punkterna i tillämpliga delar. **Vid gemensamhetsjakt i ordinarie jaktledares frånvaro ska vicejaktledare utses bland de jägare som deltar i jakten. Vid jakt som bedrivs enskilt har varje jägare till tillämpliga delar vicejaktledares ansvar och skyldigheter.**

36 § (ändras)

Den som med vapen deltar i älgjakt **och med kulgevär deltar i gemensamhetsjakt på övrigt klövvilt** skall besitta sådan skjutskicklighet som enligt landskapsregeringens bestämmelser erfordras för att bedriva älgjakt.

Alla som deltar i **jakt på klövvilt** skall **vid gemensamhetsjakt** använda huvudbonad eller överdrag på sådan i röd eller orange färg, samt väst, rock eller liknande klädesplagg som har en från naturen klart avvikande färg.

37 § (ändras)

Om rådjur, **vitsvanshjort** eller älg såras vid jakt och faller på främmande område inom vilket jakt på ifrågavarande art då är tillåten, får den som innehar tillstånd att där fälla sådant djur behålla detta. Härvid inräknas djuret i det antal som får fällas på det främmande området. Om den som beviljats tillstånd till jakt på det främmande området inte önskar eller får behålla djuret, tillfaller detta skytten.

Om rådjur, **vitsvanshjort** eller älg såras vid jakt och faller på område inom vilket jakt på ifrågavarande art då inte är tillåten, tillfaller djuret landskapet och inräknas i det antal som skytten får fälla. Djuret tillfaller dock skytten, om jakträtten på ifrågavarande område tillkommer honom.

38 § (ändras)

Har i samband med jakt fällts flera ~~rådjur~~ eller älgar än meddelat tillstånd förutsätter eller har avvikelse skett från tillståndsvillkor som rör djurens ålder eller kön, skall jaktledare eller tillståndshavare utan dröjsmål göra anmälan därom hos polismyndighet. De som deltagit i jakten skall omedelbart därefter transportera djuret urtaget till plats som polismyndigheten anvisar.-----

39 § (ändras)

Föreligger synnerligen vägande skäl, kan landskapsregeringen på ansökan bevilja tillstånd att fälla rådjur, **vitsvanshjort** eller älg med avvikelse från bestämmelserna i denna lag. I landskapsregeringens beslut får ändring inte sökas.

40 § (ändras)

Har älg sårats under jakt skall jaktledare utan dröjsmål efter att eftersök gjorts göra anmälan därom hos **landskapsregeringen** och hos den som innehar tillstånd att jaga älg på angränsande område. **Landskapsregeringen** har, för att förhindra fällande av flera älgar än det meddelade tillståndet förutsätter, rätt att begränsa den jakt som sker med stöd av tillståndet eller att helt avbryta den, tills det sårade djurets tillstånd blivit tillräckligt klarlagt. **Anmälan görs på sätt som anges i landskapsregeringens riktlinjer om jakt på älg.**

52 § (ändras 1 mom.)

Under den tid visst slag av vilt är fridlyst är det förbjudet att inneha sådant vilt eller färsk del därav, om inte landskapsregeringens tillstånd härför erhållits. Vad här sägs gäller även ~~oberett skinn av annat vilt än älg, rådjur, räv eller hare samt fågelägg.~~

54 § (ändras)

Den som idkar jakt med skjutvapen, pilbåge eller andra fångstmedel eller med användande av hund eller annat för jakt övat djur är skyldig att betala jaktvårdsavgift. Vad här sägs gäller dock inte:

- 1) den som avlivar möss, råttor och sorkar eller annat vilt med stöd av bestämmelserna i 30 eller 31 §;
- 2) den som deltar i bruksprov för jakthund;
- 3) den som dödar eller fångar vilt med stöd av bestämmelserna i 29 § 2 mom. eller
- 4) (2005/77) då en åtgärd vidtas i vetenskapligt syfte med stöd av 17 § landskapslagen (1998:82) om naturvård.

5) en på Åland bosatt person under det första jaktåret efter avlagd jägarexamen

Jaktvårdsavgift betalas en gång per år till landskapet. Kvittering på betald jägaravgift gäller såsom jaktkort under jaktåret som börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Landskapsregeringen ska per post sända inbetalningskort till de personer som föregående år betalat

jaktvårdsavgift. På inbetalningskortet ska antecknas fullständigt namn, personbeteckning och hemort beträffande den för vars räkning jaktvårdsavgiften betalas och det jaktår avgiften gäller. Den som har tagit i bruk landskapsregeringens elektroniska tjänst för jägare, som innefattar elektroniskt jaktkort och betalning av jaktvårdsavgiften, kan avstå från att få inbetalningskort för jaktvårdsavgiften hemskickad per post. (2023/49)

Jaktvårdsavgift fastställs av landskapsregeringen. Vid fastställandet av avgiften kan iakttas att person som är bosatt i landskapet skall erlägga lägre avgift än person som är bosatt utom landskapet. I avgiften ingår jägaransvarsförsäkring. **Jägaransvarsförsäkringen omfattar även en på Åland bosatt person som befriats från skyldigheten att betala jaktvårdsavgift under sitt första jaktår.** (1995/19)

Person som inte föregående jaktår betalt jaktvårdsavgift eller som inte blivit tillsänd inbetalningskort kan anskaffa inbetalningskort hos landskapsregeringen. För erhållande av inbetalningskort skall företes kvitto på tidigare år betald jaktvårdsavgift eller företes intyg över **avlagd jägarexamen vilken ska innehålla av** landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag, övriga jaktbestämmelser samt om hantering av skjutvapen, av vilket ingetdera får vara äldre än fem år. Den som inte har hemkommun i landskapet kan erhålla inbetalningskort för jaktvårdsavgift genom att förete en av landskapsregeringen godkänd motsvarighet till nämnda intyg. (2023/49)

Intyg över att person innehar av landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag och övriga jaktbestämmelser utfärdas av examinator som tillsatts av landskapsregeringen **eller jaktvårdsförening.** **Intyg erhålls efter att en person svarat rätt på över 80 % av frågorna i ett teoretiskt prov för avläggande av jägarexamen. För varje provförsök kan examinatorn ta ut en avgift vilken fastställs av landskapsregeringen och tillfaller examinatorn. För utfärdande av intyg över föreskriven hantering av skjutvapen får förening som utsetts av landskapsregeringen för att arrangera en kurs i vapenhantering ta ut en kursavgift vilken fastställs av landskapsregeringen och tillfaller föreningen.**

64 § (ändras)

Den som

- 1) utan särskilt tillstånd dödar, sårar, fångar eller i strid med denna lag ofredar annat vilt än älg, **vitsvanshjort** eller rådjur under tid då ifrågavarande art är fridlyst;
- 2) (1991/5) ofredar älg, **vitsvanshjort** eller rådjur i strid med denna lag, genom vårdslöshet eller ovarsamhet dödar eller sårar älg, **vitsvanshjort** eller rådjur eller vid tillståndsjakt på älg, **vitsvanshjort**

eller rådjur genom vårdslöshet eller ovarsamhet bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fällas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) bedriver jakt i strid med domstols, landskapsregeringens eller jaktvårdsförenings förbud;

4) använder vapen i strid med denna lag, använder förbjudet fångstredskap eller idkar jakt på annat förbjudet sätt;

5) bryter mot bestämmelserna i denna lag om innehav och saluhållande av vilt, skinn eller ägg;

6) idkar jakt utan att inneha eller utan att vid jakt medföra jaktkort eller

7) på annat sätt idkar jakt i strid med denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller på annat sätt bryter mot påbud eller förbud i denna lag

skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för jaktförseelse dömas till böter.

Den som under jakt inte medfört jaktkort och senast den tredje dagen därefter hos polismyndighet visar att han vid tidpunkten för jakten innehade giltigt jaktkort skall inte åtalas, om det av omständigheterna framgår att underlåtenheten berott på tillfälligt förbiseende.

65 § (ändras)

Den som

1) i strid med denna lag idkar jakt med direkt tillhjälp av maskindrivet fortskaffningsmedel eller ljudframkallande maskin;

2) (1991/5) i strid med denna lag uppsåtligen dödar, sårar eller fångar älg, **vitsvanshjort** eller rådjur utan tillstånd eller vid tillståndsjakt på älg, **vitsvanshjort** eller rådjur uppsåtligen bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fällas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) (2019/89) bedriver i 64 § 1 mom. 1-5 och 7 punkterna avsedd verksamhet i betydande utsträckning eller så att handlingen, med beaktande av de omständigheter i sin helhet som föranlett handlingen och framgår av denna, bör anses grov

(2019/89) ska, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för jaktbrott dömas till böter eller till fängelse i högst två år samt till jaktförbud under en viss tid, minst ett och högst fem år.

I strafflagen är föreskrivet hur den skall straffas som olovligen jagar på annans jaktområde, eller som överskrider den jakträtt han innehar såsom delägare i samfällt område eller med stöd av jaktarrendeavtal eller särskilt tillstånd.

68 § (ändras)

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag genom att kränka enskilds rätt under sådana förhållanden att den som kränkts hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde den som kränkts, oberoende av det sätt på vilket viltet dödats eller fångats. I detta moment avsett värde på vilt är ett i rikslagstiftning fastställt värde på levande vilt.

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag under sådana förhållanden att annan inte hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde staten, oberoende av om straff inte skall utdömas eller om handlingen utgör i 64 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 eller 5 punkten avsedd jaktförseelse eller jaktbrott. I detta moment avsett värde på vilt är dess i rikslagstiftning fastställda värde som byte. Är handling som avses i detta moment jaktbrott skall staten dessutom ersättas för skillnaden mellan bytets värde och det värde som avses i 1 mom. Den som dödat älg, **vitsvanshjort** eller rådjur på sätt i 64 § 1 mom. 2, 3, 4 eller 5 punkten eller 65 § sägs skall även åläggas att till staten utge en avgift i enlighet med i riket föreskrivna grunder.

Vilt, skinn och ägg som innehas eller hålls till salu i strid med bestämmelserna i 52 eller 53 § eller deras värde tillfaller staten.

Polismyndighet har rätt att när som helst granska lager hos den som håller till salu vilt eller skinn av vilt.

69 § (ändras 2 mom.)

Vilt som under lovlig tid påskjutits på lovligt område och faller på främmande område tillfaller den som innehar jakträtten på det främmande området. Vad här sägs gäller även vilt som fastnar i sax eller annan fångstanordning och kommer in på främmande område.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs gäller om älg, **vitsvanshjort** och rådjur vad därom är föreskrivet i 7 kap.

70 § (ändras 1 mom.)

Fallvilt av älg, rådjur eller vitsvansad hjort tillfaller landskapet. Det samma gäller älg, rådjur eller vitsvansad hjort som anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att genom myndighets försorg döda det. Har djuret sårats under jakt och avlivats under jakt, skall dock bestämmelserna i 7 kap. följas om djuret är älg, **vitsvans-hjort** eller rådjur. ~~eller bestämmelserna i 69 § om djuret är vitsvansad hjort.~~

Marichamn den

L a n t r å d

Föredragande ledamot

CHECKLISTA – BEHÖVS NY LAGSTIFTNING?

1. Vem eller vilka kräver en förändring?

Finns det ett EU-eller internationellt perspektiv på frågan?

2. Vilket är målet?

Finns det konflikter mellan olika mål?

3. Är underlaget tillräckligt?

Behövs tilläggsutredning?

4. Vad händer om man inte gör någonting alls?

Blir problemet större och mer akut?

Vad är konsekvenserna för samhället och för enskilda om åtgärder inte vidtas?

5. Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?**6. När behövs åtgärderna?**

Är behovet av åtgärder tillfälligt?

7. Berör ärendet regeringsprogrammet eller utvecklings- och hållbarhetsagendan?**8. Kan alternativa styrmedel användas?**

Måste frågan regleras genom lagstiftning med stöd av grundlagen eller självstyrelselagen?

Går det att åtgärda problemet genom samhällsinformation, avtal, allmänna råd/rekommendation eller anvisningar?

Om checklistan visar att det finns ett behov av ny lagstiftning ska en lagstiftningspromemoria skrivas och förankras politiskt (se nästa sida).

Kontakta lagberedningen om du har frågor kring checklistan!

LAGSTIFTNINGSPROMEMORIA - INNEHÅLL

Den fristående lagstiftningspromemorian ska innehålla följande uppgifter

☐	Bakgrund till behovet av ny lagstiftning.
☐	En beskrivning av det huvudsakliga innehållet i den förslagna lagstiftningen.
☐	Förslagets konsekvenser. De konsekvenser som ska framgå är ☐ ekonomiska konsekvenser ☐ administrativa konsekvenser ☐ miljökonsekvenser ☐ jämställdhetskonskvenser ☐ konsekvenser för barn (under 18 år) ☐ jämlikhetskonsekvenser Enligt landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland ska diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning eller annan därmed jämförbar omständighet förhindras. ☐ konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet ☐ andra samhälleliga konsekvenser Då konsekvenserna av ett förslag utreds kan andra sakkunniga inom framför allt landskapsförvaltningen konsulteras. Vägledning finns i justitieministeriets anvisning om konsekvensbedömning av lagförslag. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80031
☐	Lagstiftningsbehörigheten.
☐	Hur ska konsekvenserna av lagstiftningen utvärderas och följas upp?

Bifoga den ifyllda checklistan som en bilaga till lagstiftningspromemorian.

Kontakta lagberedningen om du har frågor kring promemorian!